

• NYE SIKTELSER • TAP I MELLOMVALGET • EN FORBANNET

SVEKKET ETTER TRØBBEL-ÅR

Skandaler, kaos og uforutsigbarhet har skadet USAs president, Donald Trump, i 2018. – Nesten hele verden er forbannet på USA, sier ekspert.

VERDEN • DYP SPLITTELSE I USA

I TRØBBEL: USAs president, Donald Trump, har ikke styrket sin posisjon i 2018, ifølge eksperter. Foto: REUTERS/Jonathan Ernst

SKADD LØVE: Meningsmålingseksperter John Zogby vurderer Trumps år. Foto: Vegard Kristiansen Kvaale

PROFESSOR: David Birdsell mener Trump har opplevd sjokkerende tilbakeslag i 2018. Foto: Baruch College

PROFESSOR: Daniel DiSalvo er professor i statsvitenskap ved City College. Foto: Privat

DEBATT

VEGARD KRISTIANSEN KVAALE
vkk@dagbladet.no

NEW YORK (Dagbladet):

Det kan føles som en evighet siden Donald Trump startet 2018 på randen av atomkrig med å skryte av størrelsen på atomknappen sin overfor Nord-Koreas diktator, Kim Jong-un. I det året går mot slutten, mener sentrale eksperter Dagbladet har snakket med at Trump står klart svekket tilbake.

Russisk trøbbel

– Trump er som en skadd løve. Han er tydelig skadd, men han er samtidig ti ganger så villig til å slåss. Trump tapte denne runden, men han kan slå tilbake, sier den erfarne meningsmålingseksperter John Zogby til Dagbladet.

Han ser noen sentrale områder som har påvirket Trumps presidentskap i 2018.

– Økonomien har fortsatt å styrke seg. Det har gitt Trump en mulighet til å skryte av det han har fått til med skattereform og handelspolitikken, sier Zogby.

Samtidig har Russland-etterforskningen fortsatt å skape trøbbel for Trump.

– Det har kommet nye siktelser og folk nær Trump har sagt seg skyldig i alvorlige lovbrudd. Etterforskningen har også ført til mange lekkasjer for presidenten. Fiendene hans blir stadig minnet på hvordan Russland blandet seg inn i presidentvalget i 2016, og de får høre stadig mer om hvordan folk i kretsen rundt Trump opptrådte, sier Zogby.

Mellomvalget i november førte til at Demokratene vant tilbake et klart flertall i Representantenes hus, mens Republikanerne styrket sitt smale flertall i Senatet med ett sete.

– Forbannet verden

– Det var ikke akkurat en demokratisk bølge, men presidenten tapte mer enn gjennomsnittet. Republikanerne tapte også et betydelig antall guvernørseter. Dette var et tydelig signal om at velgerne ikke uten videre godtar Trumps politikk, sier meningsmålingseksperter.

Zogby mener også at Trump har ført en svært risikabel utenrikspolitikk, som har påvirket hans posisjon i året som er gått.

– Nesten hele verden er forbannet på USA. Han førte først forholdet til Nord-Korea til randen av krig før han hadde møtet med Kim Jong-un. Han har også ført forholdet til Kina til randen av en handelskrig. Situasjonen i Midtøsten er så ille som den kan få blitt uten full krig. Trump hadde møtet med Putin i Helsinki og viste verden det merkelige forholdet han har til Russlands president. Han har også trosset sin egen etterretning i håndteringen av det saudiarabiske drapet på Washington Post-journalisten Jamal Khashoggi, sier Zogby.

Han påpeker samtidig at rundt 40 prosent av velgerne fortsatt

→ FORTS. NESTE SIDE

ser ut til å støtte Trump uansett hva han gjør.

– Trump har en unik evne til å få alt til å handle om seg selv. Daglig skaper han oppstandelse og kaos med sin uforutsigbarhet. Men meningsmålingene viser ikke en president i trøbbel, sier Zogby.

– Sjokkerende tilbakeslag

Professor David Birdsell er dekan ved Marx School of Public and International Affairs ved Baruch College i New York og en profilert ekspert på amerikansk politikk. Han mener mellomvalget var den viktigste begivenheten.

– Trump snakker om at han vinner stort. Den fortellingen er nå blitt utfordret av sannheten. Han tapte Representantenes hus med en større margin enn noen annen republikansk president siden andre verdenskrig. Det var et ganske sjokkerende tilbakeslag, sier Birdsell til Dagbladet.

Han mener Russland-etterforskningen og Trumps egen oppførsel også har preget 2018.

– Trump forsøker å splitte Amerika langs skillelinjer som rase, inntekt, ideologi, regionale forskjeller og stort sett alt mulig du kan finne for å forsøke å skape splid mellom grupper, sier Birdsell.

Han forklarer samtidig hvordan saker som klimaendringer, miljøreguleringer og handelspolitikk påvirker Trump på en mindre umiddelbar måte.

– Dette er ikke som de fleste presidentskap hvor det er en klart definert agenda. Politikken blir drevet av vilkårlige impulser og twittermeldinger. Den eneste klare linja gjennom det hele er forsøk på å skape splid og spille på frykt, sier Birdsell.

Han mener Trumps viktigste seier i året som er gått, er hans evne til å få utnevnt og godkjent konservative dommere. Dette kan prege USA i tiår framover. Likevel mener han ikke Trump er blitt styrket i året som er gått.

Selv om Trump har hardbarkete kjernevelgere som ikke rikker seg fra presidentens side, mener Birdsell likevel at presidenten er i trøbbel.

– Poenget er at han ikke har klart å utvide velgerbasen sitt, og vi så det i mellomvalget. Han appellerer nesten utelukkende hvite velgere. De er i hovedsak menn. De er betydelig eldre. De er ikke framtida for noe parti i USA. Det må bekymre presidenten, sier professoren.

– Skrekklagne

Selv om den jevne amerikaner ikke ser ut til å bry seg så mye om utenrikspolitikken, har likevel Trumps adferd på den internasjonale scenen store konsekvenser.

– Det tradisjonelle etablissementet på utenriksfeltet er skrekklagne over oppførselen hans. Han er villig til å knuse alliansene, som er bygget opp

over tiår, med en twittermelding. Oppførselen hans er ekstremt risikabel. Og det finnes ingen sammenhengende politikk bortsett fra selvmotsigelser og fornærmelser, konkluderer Birdsell.

Journalist Alex Wayne, som dekker Det hvite hus for Bloomberg News, mener Trumps møte med Russlands president, Vladimir Putin, i Helsinki i sommer ble et vendepunkt.

– Der så vi USAs president holde en pressekonferanse med den russiske diktatoren. Og det så ut til at han tok side med diktatoren framfor sine egne etterretningstjenester om hvorvidt Russland blandet seg inn i det amerikanske valget. Han brant opp en del politisk kapital der, sier Wayne til Dagbladet.

Han mener også innvandring formet Trumps år.

– Tidligere i året førte nulltoleransepolitikken til at barn ble tatt fra foreldrene sine på Mexico-grensa. Dette skapte et enormt offentlig sinne. Så prøvde Trump igjen å gjøre innvandring til det store temaet i mellomvalget. Han bruker språk som vi ikke har hørt fra noen moderne president. Han snakker om innvandrere som en invasjon, som kriminelle og med et veldig nedverdiggende språk, sier Wayne.

– Svekket

– Hvordan påvirket mellomvalget Trump?

– Han ser ikke ut til å anerkjenne at hans oppførsel og politikk har noe å gjøre med at Republikanerne tapte i Representantenes hus. Tvert imot mener han at han sørget for at Republikanerne klarte å bevare flertallet i Senatet.

– Er han svekket etter valgresultatet?

– Han er svekket, men samtidig vil han nå kunne bruke Demokratene som syndebygg dersom noe går galt. Han vil nesten helt sikkert skyelde på Demokratene dersom økonomien bremser opp.

Professor i statsvitenskap ved City College i New York, Daniel DiSalvo, mener skattereformen og utnevnelsen av Brett Kavanaugh som høyesterettsdommer må ses som Trumps største seier i året som gikk.

Han mener likevel det er langt mer som har svekket ham, og det er i stor grad selvpåført.

– Trump har en unik evne til å komme med kontroversielle uttalelser.

Daglig kommer han med meldinger på Twitter som lander som bomber i den offentlige samtalen. Det har definitivt formet presidentskapet hans.

– Hvordan har mellomvalget påvirket ham?

– Mange presidenter møter et valgnederlag med en ydmykhet og forandrer ofte tonen og kursen litt. Trump gjør åpenbart ikke det i det hele tatt. Han fortsetter med full fart framover, sier DiSalvo til Dagbladet.

Presidentens travle år

2. januar: Trump tvitrer at hans atomknapp er større en Kim Jong-uns.

Januar: Michael Wolff gir ut den kontroversielle boka «Fire and Fury» om kaoset i Det hvite hus.

6. januar: Trump beskriver seg som «et veldig stabilt geni» på Twitter.

10. januar: Erna Solberg besøker Trump i Det hvite hus

12. januar: Wall Street Journal skriver at Trumps personlige advokat, Michael Cohen, utbetalte 130 000 dollar til pornofilmskuepsileren Stormy Daniels i oktober 2016 i bytte mot at hun skulle holde munn om en angivelig affære i 2006.

13. februar: Michael Cohen erkjenner at han betalte 130 000 dollar til Stormy Daniels, men hevder at det var hans egne penger, og at Trump-organisasjonen ikke hadde kjennskap til dette.

16. februar: The New Yorker skriver at Trump hadde en ni måneder lang utenomteskapelig affære med Playboy-modellen Karen McDougal fra juni 2006. The New Yorker skriver også at American Media Inc. betalte 150 000 dollar for eksklusive rettigheter til McDougals historie, men aldri skrev noen sak. AMI eies av David Pecker, som er en god venn av Trump.

6. mars: Trumps økonomiske sjefrådgiver, Gary Cohn, varsler at han vil gå av etter at Trump sier han vil innføre toll på stål- og aluminiumsimport.

13. mars: Trump sparket utenriksminister Rex Tillerson. CIA-sjef Mike Pompeo overtar jobben. Gina Haspel blir ny CIA-sjef.

20. mars: President Trump ringer og gratulerer Vladimir Putin med seieren i det russiske valget til tross for at Trumps rådgivere advarte mot dette før samtalen.

22. mars: H.R. McMaster går av som nasjonal sikkerhetsrådgiver. John Bolton overtar.

9. april: FBI og føderale påtalemyndigheter

ransaker hjemmet, hotellrommet og kontoret til Trumps personlige advokat, Michael Cohen. Trump kaller ransakingen «et angrep på landet vårt».

13. april: Trump sender ut en rekke twittermeldinger hvor han angriper tidligere FBI-sjef James Comey som en løgner og en «slimeball». Han hevder at Comey burde fengsles.

8. mai: Trump varsler at USA vil trekke seg ut av Iran-avtalen.

16. mai: Trump erkjenner at han betalte Michael Cohen mellom 100.001 og 250.000 dollar.

8. og 9. juni: Trump deltar på G7-toppmøtet (hvor også Erna Solberg er til stede). Etter at han forlater møtet, beskriver han Canadas statsminister, Justin Trudeau, som «veldig uærlig og svak». Han sier også at tollbarrierene rettet mot Canada, skyldes hensynet til nasjonal sikkerhet.

12. juni: Trump møter Kim Jong-un i Singapore.

20. juni: Etter massivt press blir Trump tvunget til å stanse praksisen med å skille barn fra foreldre på Mexico-grensa.

5. juli: Scott Pruitt går av som sjef for miljødepartementet, EPA. Han står da midt i femten føderale etterforskninger for brudd på etiske retningslinjer og lover.

6. juli: Andrew Wheeler, en tidligere lobbyist for kullindustrien, overtar jobben til Pruitt.

9. juli: Trump nominerer Brett Kavanaugh til å fylle den ledige plassen i USAs høyesterett etter Anthony Kennedy.

13. juli: Spesialetterforsker Robert Mueller sikter tolv russiske etterretningsoffiserer mistenkt for å ha drevet en omfattende innsats for å hacke Demokratenes eposter og datanettverk.

15. juli: Trump blir spurt av CBS News om

«NESTEN HELE VERDEN ER FORBANNET PÅ USA».

JOHN ZOGBY, menings-målingseksper

hvem som er USAs største fiender. «Du ville ikke tenke på EU, men de er en fiende», svarer han.

16. juli: Trump og Putin holder en felles pressekonferanse i Helsinki. Trump sier «USAs dumskap» og Mueller-etterforskningen er årsaker til det frosne forholdet mellom Russland og USA. Han nekter også å innrømme at Russland blandet seg inn i det amerikanske valget i 2016 til tross for omfattende amerikansk etterretning. Tidligere CIA-sjef, John Brennan kaller Trumps opptreden «intet mindre enn forræderi».

17. juli: Trump hevder at han snakket feil under pressekonferansen med Putin.

24. juli: CNN får tilgang til et lydopptak fra september 2016 hvor Trump og Michael Cohen diskuterer diskuterer betalingen av 150 000 dollar til American Media Inc.

26. juli: Tidsfristen for å gjenforene barn med foreldrene etter at de først ble splittet opp på Mexico-grensa. Administrasjonen hevder at de har nådd alle gjenforeningene innen fristen, men deres egne rettsdokumenter viste at 711 barn, av de totalt 2551 barna som ble tatt fra foreldrene sine, fortsatt var i myndighetenes varetekt.

12. august: Realitystjernen og den sparkede rådgiveren til Trump i Det hvite hus, Omarosa Manigault, gir ut memoarboka «Unhinged» og kommer med en ramsalt beskrivelse av Trump og administrasjonen. Trump går til et voldsomt motangrep på Twitter og kaller henne blant annet «en hund».

18. august: New York Times melder at advokat for Det hvite hus, Don McGahn, har vitnet i nesten 30 timer i tre frivillige avhør i Russland-etterforskningen.

21. august: Trumps tidligere valgkampsjef, Paul Manafort, blir kjent skyldig i fem tilfeller av skatteunndragelse og to tilfeller av banksvindel og ett tilfelle av å ha unnlatt å opplyse om utenlandsk bankkonto.

21. august: Cohen sier seg skyldig i fem tilfeller av skatteunndragelse, to tilfeller av brudd på loven om valgkampfinansiering og ett tilfelle av banksvindel. Trump benekter at han ba Cohen om å utføre betalingene til Stormy Daniels og Karen McDougal.

4. september: Høringene i Senatet om Brett Kavanaugh starter.

5. september: New York Times publiserer et leserinnlegg som er skrevet av en anonym seniormedarbeider i Trump-administrasjonen. Vedkommende beskriver hvordan en gruppe innad i administrasjonen forsøker å beskytte verden mot Trumps verste innfall.

11. september: Den svært anerkjente journalisten Bob Woodward gir ut boka «Fear», som igjen framstiller presidenten og livet på innsiden av Det hvite hus i særdeles lite flatterende lys.

25. september: Trump taler til FNs generalforsamling. Han blir møtt med høylytt latter fra forsamlingen når han hevder at Trump-administrasjonen «har oppnådd mer en nesten noen annen administrasjon i USAs historie».

27. september: Justiskomiteen i Senatet holder en høring hvor professor Christin Blasey Ford beskriver hvordan hun mener hun ble seksuelt trakassert av Kavanaugh som tenårings. Kavanaugh gir også sitt motsvar hvor han opptrer med både tårer og sinne.

5. oktober: Senatet godkjenner Kavanaugh som høyesterettsdommer med 51 mot 49 stemmer.

9. oktober: Nikki Haley varslar at hun vil gå av som FN-ambassador.

11. oktober: Trump uttrykker bekymring for at Washington Post-journalisten Jamal Khashoggi er forsvunnet fra den saudiarabiske ambassaden i Tyrkia 2. oktober.

17. oktober: Donald McGahn går av som advokat for Det hvite hus.

22. oktober: - Jeg er en nasjonalist, sier Trump under et valgkampmøte i Texas.

6. november: Mellomvalget: Demokratene vinner tilbake et betydelig flertall i Representantenes hus. Republikanerne styrker sitt hårfine flertall i Senatet med ett sete. Med et flertall i Representantenes hus kan Demokratene starte en rekke etterforskninger mot Trump og administrasjonen fra januar 2019.

7. november: Justisminister Jeff Sessions

går av og blir midlertidig erstattet av Matthew Whitaker.

7. november: Trump suspenderer presseakkrediteringen til CNN-journalist Jim Acosta etter en konfrontasjon mellom de to på en pressekonferanse.

10. november: Trump unnlater å møte opp til en markering for de falne soldatene i Første verdenskrig i Frankrike. Begrunnelsen er regnvær.

11. november: Trump kommer hjem til Washington D.C. og møter ikke opp til en seremoni på Arlington-kirkegården for å markere at det er 100 år siden slutten på Første verdenskrig. Han hevder at han ikke møtte opp fordi han var «ekstremt travel med å ringe for landet».

17. november: Trump besøker skogbrannområdene i California. Han kaller den hardt rammede byen Paradise for «Pleasure». Feilaktig hevder han også at Finlands president fortalte ham at finnene er opptatt av å rake i skogene sine, og mener myndighetene i California har noe å lære av dette.

20. november: Trump uttrykker sin støtte til Saudi-Arabia til tross for at USAs egen etterretning konkluderer med at landets kronprins beordret drapet på Washington Post-journalisten Jamal Khashoggi.

20. november: New York Times skriver at Trump forsøkte å beordre justisdepartementet til å straffeforfølge hans politiske fiende, Hillary Clinton og tidligere FBI-sjef James Comey.

20. november: Trump forsvarer datteren Ivanka etter at det blir kjent at hun har brukt en privat e-postadresse til å sende offentlige e-poster. Tidligere har Trump bedt om at Hillary Clinton blir fengslet for å gjøre noe svært likt da hun var utenriksminister.

4. desember: CIA-sjef Gina Haspel svarer senatorer i en lukket høring om drapet på Khashoggi. Etterpå gjør senatorene det klart at de mener at det ikke er noen tvil om at den saudiarabiske kronprinsen godkjente drapet.

19. desember: Trump varslar at han vil trekke amerikanske styrker ut av Syria. Allierte og rådgivere ble ikke orientert på forhånd.

20. desember: Forsvarsminister Jim Mattis trekker seg. I avskjedsbrevet kommer han med en skarp kritikk av presidenten.

22. desember: En såkalt shutdown starter etter at Kongressen og Trump ikke klarer å bli enige om finansieringen av en mur mot Mexico.

